

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет інформаційних технологій, обліку та фінансів

Кафедра фінансів і кредиту

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

ПЕТРАКІВСЬКА Марина Михайлівна

УДК 336.02:658.114.3

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

«Фінансове планування в системі управління акціонерних товариств»

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр

кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ Марина ПЕТРАКІВСЬКА _____

Керівник роботи
КУРОВСЬКА Наталія Олександрівна
к. е. н., доцент

Житомир – 2023

Висновок кафедри фінансів і кредиту за результатами попереднього захисту:
Петраківської Марини Михайлівни

Протокол засідання кафедри фінансів і кредиту № __ від «__» грудня 2023 р.

Завідувач кафедри _____

к.е.н., професор _____

Дмитро ДЕМА

«__» грудня 2023 р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувачка вищої освіти _ ПЕТРАКІВСЬКА Марина Михайлівна __ захистила кваліфікаційну роботу з оцінкою:

сума балів за 100-бальною шкалою _____

за університетською шкалою _____

Секретар ЕК _____

Тетяна ТОВСТУХА

«__» грудня 2023 р.

АНОТАЦІЯ

Петраківська М. М. Фінансове планування в системі управління акціонерних товариств. – Рукопис.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 072 – фінанси, банківська справа та страхування. – Поліський національний університет, Житомир, 2023.

У кваліфікаційній роботі досліджено теоретичні аспекти фінансового планування акціонерних товариств, його методи та принципи. Проаналізовано фінансово-економічний стан і особливості фінансового планування в системі управління акціонерних товариств. Запропоновано напрями поліпшення фінансового планування у системі управління акціонерних товариств на основі зарубіжного досвіду.

Ключові слова: фінансове планування, акціонерні товариства, зарубіжний досвід, система управління, фінансово-господарську діяльність.

SUMMARY

Petrakivska M. M. Financial planning in the management system of joint stock companies. - Manuscript.

Qualification work for obtaining a master's degree in the specialty 072 - finance, banking and insurance. – Polis National University, Zhytomyr, 2023.

The theoretical aspects of financial planning of joint-stock companies, its methods and principles are investigated in the qualification work. The financial and economic condition and features of financial planning in the management system of joint-stock companies are analyzed. Directions for improving financial planning in the management system of joint-stock companies based on foreign experience are proposed.

Keywords: financial planning, joint-stock companies, foreign experience, management system, financial and economic activity.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ	7
1.1.Економічний зміст та особливості фінансового планування.	7
1.2. Методи та принципи фінансового планування.	10
Висновки до розділу 1	14
РОЗДІЛ 2. СТАН ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ АТ «КИЇВМЕДПРЕПАРАТ»	16
Висновки до розділу 2	22
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПОЛПШЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ.	24
3.1. Зарубіжний досвід фінансового планування акціонерних товариств. .	24
3.2. Удосконалення механізму фінансового планування акціонерних товариств	26
Висновки до розділу 3	30
ВИСНОВКИ.	32
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	34
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Діяльність будь-якого акціонерного товариства спрямована на отримання або збереження вартісної конкурентної позиції в ринкових умовах, тому передбачає не лише аналіз та оцінку досягнутих результатів, а й планування майбутньої діяльності, особливо підготовки коротко- та довгострокового фінансового плану. Фінансове планування – це процес розробки системи фінансового планування, який передбачає визначення фінансових цілей, визначення наскільки ці цілі відповідають поточному фінансовому становищу компанії. Фінансове планування охоплює всі операційні процеси і об'єднує в унікальні ланки планування виробництва, кадрів та маркетингу. За допомогою фінансового планування акціонерних товариств уточнюються планові прогнози, визначають пов'язані завдання та послідовність їх виконання в процесі досягнення мети.

Аналіз останніх досліджень. Дослідженню питань фінансового планування підприємств присвячено праці таких вчених, як: Єрохін С., Вільовка С., Гріщенко І., Гринчук Т., Аніловська Г., Висоцька І. та ін. Проте подальшого дослідження потребують питання фінансового планування у системі управління акціонерних товариств.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування проблем фінансового планування в акціонерних товариствах.

Основними завданнями кваліфікаційної роботи є:

- дослідження економічного змісту та особливостей фінансового планування;
- розгляд методів та принципів фінансового планування
- огляд дискусійних питань з організації фінансового планування на підприємствах;
- фінансово – економічна характеристика підприємства;

- розгляд організації фінансового планування на підприємстві;
- аналіз виконання фінансових планів підприємства.

Об'єкт дослідження – процес фінансового планування в системі управління.

Предмет дослідження. Теоретичне узагальнення практичних аспектів фінансового планування на АТ «Київмедпрепарат».

Методи дослідження. Дослідження ґрунтуються на діалектичному підході до вивчення сучасного стану системи фінансового планування на підприємстві. У процесі написання кваліфікаційної роботи використано такі методи дослідження: абстрактно-логічний – при здійсненні теоретичних узагальнень, уточненні трактування понять і формуванні висновків; статистико-економічний – для визначення сучасних тенденцій фінансового планування; графічний – для здійснення наочного зображення результатів проведеного дослідження тощо.

Інформаційною базою для написання кваліфікаційної роботи було використано навчальну, методичну, наукову, періодичну літературу, фінансову звітність АТ «Київмедпрепарат», інформаційні інтернет ресурси.

Апробація результатів кваліфікаційної роботи. Результати наукових досліджень, які були опубліковані:

1. «Шляхи вдосконалення фінансового планування акціонерних товариств», висвітлено на Міжнародній науково-практичній конференції молодих вчених, аспірантів, студентів (Поліський національний університет, 05 грудня 2023 року);

2. «Стан фінансового планування в системі управління АТ «Київмедпрепарат»», оприлюдненій на науково-практичній конференції «Студентські наукові читання – 2023» факультету економіки та менеджменту за результатами I туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт.

3. «Теоретичні аспекти фінансового планування акціонерних товариств», оприлюдненій на міжфакультетській студентській науково-практичній

конференції «Студентські наукові читання – 2023» за результатами I туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Основна частина кваліфікаційної роботи викладена на 33 друкованих сторінках. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (44 найменування), містить 5 таблиць, 1 рисунок, 3 додатки.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ

1.1. Економічний зміст та особливості фінансового планування

У фінансовій системі важливою роль відіграє фінансове планування, також це одна з головних функцій управління акціонерним товариством. Вона є досить актуальною за сучасних умов, коли для діяльності компанії важливим є вплив глобалізації, інформатизація суспільства та інноваційний розвиток. Функція планування в системі управління акціонерним товариством зазначає кінцеві результати виробничо-збутової, економічної, фінансової та інвестиційної діяльності [6, с. 3].

Значення фінансового планування полягає в тому, що воно дозволяє визначити життєздатність проекту акціонерного товариства в конкурентних умовах, є інструментом отримання фінансової підтримки від інвесторів ззовні [16, с. 229-230].

Організація фінансового планування має на три рівні, до яких належить стратегічний рівень планування, тактичний та оперативний. Стратегічне планування орієнтоване на перспективу від 5 років та здійснюється за допомогою створення стратегії, проекту та перспективного плану розвитку. За основу стратегічного планування беруть наукові обґрунтування майбутніх завдань компанії [10, с. 230].

Тактичне планування орієнтоване на досягнення стратегічних цілей акціонерного товариства. Здійснюється тактичне планування у вигляді бізнес-плану або інвестиційних проектів та перспектива зазначається в середньому 3-5 років [10, с. 230].

Оперативне планування зазвичай здійснюється у формі бюджетування на період не більше одного року. Оперативні плани зазначають конкретні цілі та завдання які поставлені за допомогою стратегічних і тактичних планів [10, с. 230].

Акціонерні товариства часто пояснюють бюджетування як керування коштами, які використовуються в операційній діяльності компанії [3].

У бюджетуванні основним завданням є процес забезпечення необхідними ресурсами, в тому числі фінансовими. Бюджетування забезпечує облік і контроль доходів та витрат. За допомогою системи бюджетів аналізують прогнозовані та фактичні показники по окремим підрозділам [11].

Ефективне фінансове планування має складатися зі здійснення різних завдань. Аналіз інвестиційних та фінансових можливостей акціонерного товариства та прогнозування наслідків які можуть виникати після прийняття рішень, щоб уникнути ризиків та загроз. Варіативне планування та обґрунтування обраного фінансового плану та фінансових рішень, також аналіз та оцінка фінансових результатів які досягла компанія і порівняння їх з з цілями які були зазначені у фінансовому плані [8, с. 316].

Метою фінансового планування є фінансові ресурси акціонерних товариств, їх формування та використання. Кошти є основною формою ідентифікації фінансових ресурсів у ході діяльності компанії. Складовими об'єкта фінансового планування є окремі джерела формування фінансових ресурсів, напрями їх використання, групи фінансових показників, що відображають фінансові результати діяльності, фінансове становище та його складові, грошові потоки тощо.

Кінцевим результатом фінансового планування є фінансовий план. До нього входять потреби у фінансових ресурсах акціонерного товариства, джерела їх формування, напрями їхнього розподілу та використання, а також кошти в період планування.

Фінансовий план є важливою частиною діяльності акціонерного товариства, оскільки, з одного боку, він підсумовує результати всіх попередніх частин, об'єднуючи їх разом, представляючи їх у вартісному виразі і дозволяє оцінити загальну прийнятність фінансового плану з економічної точки зору; по-друге, він демонструє загальні інвестиційні потреби компанії; по-третє, він спрямований на управління поточною та стратегічною діяльністю компанії [34].

Фінансовий план повинен охоплювати всі фінансово-господарські процеси, виробничо-господарські процеси, всі платежі всередині компанії та пов'язувати його із зовнішнім середовищем (рис.1.1).

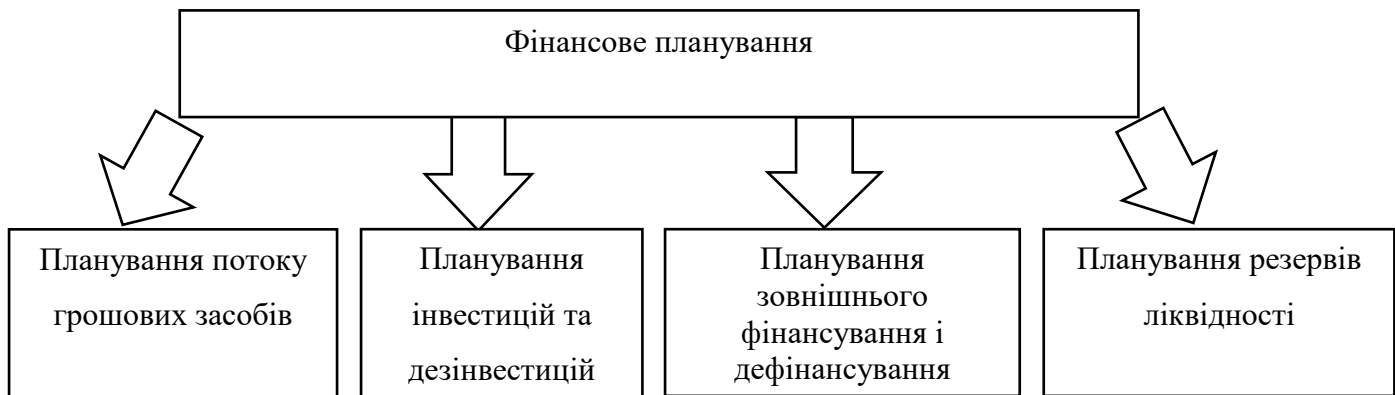

Рис. 1.1. Фінансове планування

Джерело: [9].

Фінансовий план потрібен для того, щоб керівництво акціонерного товариства розуміло який обсяг фінансових результатів компанія планує отримати у наступному році, які фінансові ресурси, у яких обсягах і звідки вони надходять, на які цілі будуть витрачатися [35].

Фінансовий план акціонерного товариства характеризується своїми особливостями. Включаючи вид і обсяг плану, склад та зміст фінансових показників, спосіб розрахунку, ступінь деталізації та обґрунтування, амортизаційне відрахування. Він містить сукупність різних взаємозалежних показників та розрахунків. Фінансовий план можна вважати фінансовим документом, який забезпечує взаємозв'язок показників розвитку акціонерного

товариства з фактичними ресурсами, взаємодію загальної оцінки капітальних ресурсів, залучених у відтворювальний і у виробничий процес [26].

Зазвичай, головною з цілей управління акціонерним товариством прийнято вважати очікування акціонерів товариства щодо майбутніх доходів на вкладений капітал. Тому, власники ресурсів хочуть розмістити їх так, щоб при оптимальному рівні ризиків прибуток на одиницю вкладених ресурсів був найбільшим [44].

Таким чином, фінансове планування заключається у аналізуванні інвестиційних та фінансових можливостях компанії. Головними об'єктами фінансового планування є джерела формування фінансових ресурсів, напрями їх використання, групи фінансових коефіцієнтів, що відображають результат фінансової діяльності.

1.2. Методи та принципи фінансового планування

На акціонерному товаристві здебільшого використовують такі методи фінансового планування: економіко-математичного моделювання, оптимізація планових розрахунків, балансовий, мережевий, розрахунково аналітичний, та нормативний метод [7, с. 52].

Балансовий метод забезпечує збалансованість доходів і відрахувань. Щоб раціонально використовувати всі джерела фінансових ресурсів акціонерного товариства потрібна повна збалансованість обсягів фінансування кожного з виду витрат. Балансовий метод допомагає у складанні фінансового плану. Зазвичай балансовий метод використовують при плануванні розподілу прибутку і фінансових ресурсів, також при плануванні натходжень коштів у фінансові фонди [38, с. 7].

Нормативний метод базується на основі завчасно встановлених норм та техніко-економічних нормативів, розраховується потреба акціонерного товариства

у фінансових ресурсах. До нормативів відносять ставки тарифних зборів і внесків, ставки податків, норми амортизаційних відрахувань. У фінансовому плануванні існує система норм та нормативів, наприклад такі як: державні та місцеві нормативи, галузеві. Державні нормативи це ставки загальнодержавних податків, норми амортизації основних засобів, ставки тарифних внесків на державне соціальне страхування і вони діють по всій території держави для всі газузей. Місцеві нормативи це місцеві податки та збори. Галузеві нормативи це нормативи які діють у окремих галузях. Нормативний метод найчастіше використовують у фінансовому плануванні. Це може бути планування собівартості продукції, тут застосовують норми витрат матеріалів, палива, сировини, ватрит з оплати праці [38, с. 7].

Розрахунково-аналітичний, цей метод застосовується коли відсутні техніко економічні нормативи. В основу цього методу входить експертна оцінка або метод факторного аналізу. В основному розрахунково-аналітичний метод застосовують при плануванні суми прибутку та доходів, плануванні основного та оборотного капіталу, собівартості чи цін. Одною з переваг є те, що він застосовується у короткостроковому і довгостроковому плануванні. Він охоплює всі аспекти діяльності акціонерного товариства. Але цей метод, також має свої недоліки, метод не спирається на макроекономічні фактори, такі як інфляції та безробіття [2].

Економіко-математичне моделювання дає змогу здійснити точний математичний опис факторів, які характеризують структуру та закономірність зміни даного економічного явища. Метод здійснюється з допомогою математичних прийомів [15].

Складання декількох варіантів планових розрахунків це і є метод оптимізації ппланових розрахунків. Оптимізацію проводять з метою вибору найоптимальнішого варіанту планових рішень [15].

Метод в якому використовується графічне моделювання планового комплексу виконуваних робіт, це відображає їх логічну послідовність і

називається він мережеве планування. Оптимізації мережевої моделі відбувається за допомогою двох критерій. До першого відноситься мінімізація часу виконання запланованих робіт при заданій вартості проекту. За заданий час виконання проекту, мінімізація вартості всього комплексу це другий критерій [2].

До принципів фінансового планування відносять: обґрунтованість, гнучкість, системність, точність, принцип комплексності планування, визначення провідних ланок і напрямів, принцип безперервності, принцип нормативного забезпечення, збалансованість ризиків та принцип оптимальності [21, с. 473].

Принцип який забезпечує максимальну точність планових показників, їхню конкретизацію на рівні оперативного фінансового планування це принцип точності. Здатність фінансового планування змінювати орієнтири залежно від змін зовнішнього середовища це характеристика принципу гнучкості [12].

Принцип обґрунтованості забезпечує здійснення розрахунків фінансових коефіцієнтів за допомогою сучасних методик аналізу. Сутність принципу полягає в тому, що застосовуються економіко – математичні методи та моделі фінансового планування які мають змогу передбачити багатоваріантність розрахунків і допомагають з вибором найбільш оптимального [12]. Принцип безперервності це взаємозв'язок оперативних, поточних та довгострокових фінансових планів [24].

Принцип системності у плануванні. Принцип ґрунтується на системному підході до досліджень та розробленні показників фінансового плану, їх згрупування. Розробка системи показників, моделей, методів окремо для кожного об'єкту [21, с. 474].

Принцип оптимальності. Принцип допомагає у виборі найбільш економічно вигідного варіанту під час процесу планування. Принцип збалансованості ризиків заключається у тому, що довгострокові фінансові інвестиції краще фінансувати за рахунок власних коштів. Принцип комплексності планування полягає у об'єднанні господарського плану з ресурсним забезпеченням [21, с. 473-474].

Принцип у якому коефіцієнти які зараховуються до фінансових планів акціонерних товариств, повинні мати номативну базу також відповідати нормам, які встановило законодавство.

Визначення провідних ланок і напрямів це принцип який зазначає, що на кожен конкретний етап розвитку діяльності акціонерного товариства потрібно зазначати пріоритетні напрями використання коштів для пришвидшення темпів економічного розвитку [21, с. 475].

Звичайно, це не весь перелік принципів, так як принципи фінансового планування для кожного акціонерного товариства обираються з урахуванням сфери їх застосування та діяльності. Але, у нинішній нестабільний час виділяють найважливіші принципи фінансового планування, які повинні обов'язково використовувати акціонерні товариства, це забезпечення оптимального використання ресурсів та принцип гнучкості. Принцип гнучкості можна виділити, як один з найголовніших. Відповідно до цього принципу акціонерне товариство повинно пристосовуватись до змін як зовнішнього так внутрішнього середовища. Це допоможе компанії адаптуватись та пристосуватись до ринку, також допоможе зменшити витрати [29, с. 84-85].

Організація фінансового планування може бути різною, фінансовий план може формуватись як по окремим підрозділам, так і по компанії загалом. Зведений фінансовий план за підрозділами компанії становить генеральний фінансовий план акціонерного товариства [29, с. 84-86].

Процес фінансового планування може здійснюватись за двом методами, це залежить від структури компанії. За першим методом генеральний план розробляється за показниками підрозділів, за другим беруться до уваги дані структурних підрозділів [29, с. 84-86].

Отже, існують різні методи та принципи фінансового планування. До методів відносять: метод економіко-математичного моделювання, оптимізацію планових розрахунків, балансовий, мережевий, розрахунково аналітичний,

нормативний та метод бюджетування. До принципів фінансового планування відносять: обґрунтованість, гнучкість, системність, точність, принцип комплексності планування, визначення провідних ланок і напрямів, принцип безперервності, принцип нормативного забезпечення, збалансованість ризиків та принцип оптимальності.

Висновки до розділу 1

1. Фінансове планування виступає головним інструментом та є гарантією стабільного функціонування акціонерного товариства. Для забезпечення виробництва потрібними ресурсами та досконалого виконання виробничого плану потрібен стійкий фінансовий стан акціонерного товариства та застосування ефективного регулювання фінансових ресурсів. Кінцевим результатом фінансового планування є фінансовий план. Метою фінансового планування є фінансові ресурси акціонерних товариств, їх формування та використання. Кошти є основною формою ідентифікації фінансових ресурсів у ході діяльності компанії. Складовими об'єкта фінансового планування є окремі джерела формування фінансових ресурсів, напрями їх використання, групи фінансових показників, що відображають фінансові результати діяльності, фінансове становище та його складові, грошові потоки тощо.

2. Існують різні методи та принципи фінансового планування. Балансовий метод забезпечує збалансованість доходів і відрахувань. Нормативний метод базується на основі завчасно встановлених норм та техніко-економічних нормативів, розраховується потреба акціонерного товариства у фінансових ресурсах. Розрахунково-аналітичний, цей метод застосовується коли відсутні техніко економічні нормативи. Економіко-математичне моделювання дає змогу здійснити точний математичний опис факторів. Складання декількох варіантів

планових розрахунків це і є метод оптимізації планових розрахунків. Метод в якому використовується графічне моделювання планового комплексу виконуваних робіт, це відображає їх логічну послідовність і називається він мережеве планування. До принципів фінансового планування відносять: обґрунтованість, гнучкість, системність, точність, принцип комплексності планування, визначення провідних ланок і напрямів, принцип безперервності, принцип нормативного забезпечення, збалансованість ризиків та принцип оптимальності.

РОЗДІЛ 2. СТАН ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ АТ «КИЇВМЕДПРЕПАРАТ»

Акціонерне товариство "Київмедпрепарат". Розташоване у місті Києві. Серія та номер свідоцтва про державну реєстрацію організації 10741200000003782. Дата державної реєстрації 25 березня 1992 року. Статутний капітал становить 290 100 050 грн. Частка акцій у статутному капіталі, що належать державі, становить 0%.

Середньо облікова чисельність працівників становить 1330 осіб. Основні види діяльності із зазначенням найменування виду діяльності та коду за КВЕД 21.20 – виробництво лікарських засобів та матеріалів; 46.46 – оптова торгівля лікарськими засобами; 86.21 – загальна лікарська практика.

Банк, який обслуговує емітента з розрахунковим рахунком у національній валюті АТ "ОТП БАНК "МФО300528 банку. Розрахунковий рахунок 26006001300750.

АТ «Київмедпрепарат» провадить свою фінансово-господарську діяльність відповідно до затвердженого законодавства. Організаційно-правова форма - акціонерне товариство, форма власності – колективна.

Метою діяльності АТ "Київмедпрепарат" є виробництво медичної, мікробіологічної, парфумерно-косметичної продукції, спрямоване на отримання прибутку.

Суб'єктами діяльності АТ «Київмедпрепарат» є: виробництво фармацевтичних препаратів; виробництво медичних виробів; виробництво ветеринарних препаратів; оптова торгівля власною продукцією та препаратами інших фармацевтичних виробників; рекламна діяльність та дослідження ринку, організація тимчасових та постійних операцій як в Україні, так і за кордоном, виставок-продажів, аукціонів, ярмарків; оренда та лізинг технічних засобів, автомобілів, засобів зв'язку, комп'ютерної та відеотехніки та іншого обладнання; наукові дослідження та розробки.

Розмір активів станом на кінець 2022 року становить 1 820279 грн. Оборотні активи – 808 780 тис грн. Поточні зобов'язання - 160 207 тис.грн. Необоротні активи складають 193980 тис. грн.

Таблиця 2.1

Аналітичний баланс АТ «Київмедпрепарат» за 2020–2022 рр.

Назва показника	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення, %
Коефіцієнт покриття загальний (платоспромож)	4,9	5,2	5,05	3,1
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,05	0,02	0,02	40
Коефіцієнт абсолютної (термінової) ліквідності	0,05	0,02	0,02	40
Частка оборотних коштів у загальній сумі активів	0,44	0,42	0,45	2,3
Частка виробничих запасів у оборотних активах	1	1	1	100
Коефіцієнт автономії	4,28	1,28	0,36	8,4
Коефіцієнт фінансової залежності	6,6	6,4	6,3	95,5
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,8	0,45	0,53	66,3
Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	0,016	0,005	0,01	3,6
Коефіцієнт покриття поточний	0,28	0,28	0,28	100
Коефіцієнт співвідношення залучених і власних коштів	0,004	0,004	0,004	100
Коефіцієнт забезпечення власними коштами	0,5	0,5	0,5	100

Джерело: розраховано на підставі фінансової звітності АТ «Київмедпрепарат».

Проаналізувавши аналітичний баланс акціонерного товариства (табл. 2.1), можна сказати, що коефіцієнт платоспроможності в 2022 році збільшився на 3,1%, порівняно з 2020 роком і його значення становить 5,05, звичайно для кредиторів цей показник задовільний але для компанії це є ознакою неефективної структури активів. Коефіцієнт платоспроможності один із видів фінансових коефіцієнтів, що характеризує капітал, який власник вкладає у свої

активи, що визначає ступінь незалежності від кредиторів. Він розраховується на основі балансових даних шляхом ділення суми власного капіталу на загальну вартість активів компанії.

Коефіцієнт швидкої ліквідності — це показник короткострокової ліквідності акціонерного товариства, який визначає здатність компанії своєчасно оплачувати короткострокові зобов'язання за допомогою високоліквідних активів. До високоліквідних активів належать грошові кошти та їх еквіваленти, поточні фінансові інвестиції та дебіторська заборгованість. Цей показник схожий на показник поточної ліквідності, оскільки показує рівень платоспроможності акціонерного товариства.

Коефіцієнт швидкої ліквідності становить 0,02, цей показник нижче норми, у акціонерного товариства є проблема з платоспроможністю. Коефіцієнт абсолютної ліквідності має теж значення 0,02, тут ми також бачимо що показник нижче норми і в цьому випадку якщо термін платежів настане незабаром, то компанія не зможе погасити свої борги.

Індекс фінансової автономності є одним із найважливіших коефіцієнтів фінансової стійкості. Він дорівнює співвідношенню між власним капіталом акціонерного товариства та всіма джерелами фінансування. Значення індексу показує, які активи компанія може фінансувати за рахунок власних фінансових ресурсів. Коефіцієнт автономії також нижче норми це говорить про високий рівень фінансових ризиків.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу в межах норми, свідчить про достатність власних фінансових ресурсів. Цей індекс показує частку власного оборотного капіталу акціонерного товариства, що складається з грошових коштів та їх еквівалентів. Маневреність власних оборотних коштів показує співвідношення між капіталом і власними оборотними коштами. Для підвищення значення показника доцільно націлитися на збільшення розміру

власного капіталу та оптимізацію структури активів. Це зменшить залежність від кредиторів щодо формування оборотних коштів.

Коефіцієнт покриття поточний протягом трьох років не змінювався. У загальному випадку компанія конвертувала свої оборотні активи в готівку, і ця сума була використана для покриття боргів. Відповідно, порівнюючи ці елементи балансу, можна оцінити ліквідність і платоспроможність акціонерного товариства. Саме це робить коефіцієнт поточної ліквідності.

Коефіцієнт співвідношення власних та залучених коштів характеризує структуру фінансових ресурсів акціонерного товариства. Розраховується як відношення суми кредиту до власних коштів.

Коефіцієнт співвідношення власних і залучених коштів становить 0,004 це означає, що на кожну 1 грн власних коштів припадає 0,40 грн позичених. Коефіцієнт забезпечення власними коштами в межах норми $i = 0,5$ протягом трьох років.

Таблиця 2.2

Золоті правила балансу та фінансування

Назва показника	2020	2021	2022	Відхилення %
Співвідношення довгострокових активами з довгостроковими пасивів	0,21	0,55	0,47	У 2,24 р
Співвідношення короткострокових активами з короткостроковими пасивів	4,93	5,21	5,05	2
Співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості	0,89	0,93	1,01	13

Джерело: розраховано на підставі фінансової звітності АТ «Київмедпрепарат».

Розглянемо золоті правила балансу та фінансування (табл. 2.2). Співвідношення догострокових активів з довгостроковими пасивами у 2022 р. 0,47 і порівно з 2020 р. цей показник збільшився у 2,3 рази. Співвідношення короткострокових активів з короткостроковими пасивами становить 5,05 і за

три роки він збільшився на 2%. Співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості у 2022 р 1,01 і за ці роки показник збільшився на 13%.

Таблиця 2.3

Аналітичний звіт про фінансові результати акціонерного товариства

Назва показника	2020	2021	2022	Відхилення %
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	4,03	3,19	2,55	63
Тривалість обороту оборотних активів	90	113	142	58
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	9,02	9,39	7,39	82
Тривалість обороту власного капіталу	40	39	49	23
Рентабельність власного капіталу	0	0,1	0,1	10
Рентабельність реалізації	1,06	0,86	1	94
Рентабельність господарської діяльності	0	0,32	0,12	100

Джерело: розраховано на підставі фінансової звітності АТ «Київмедпрепарат».

Аналітичний звіт про фінансові результати акціонерного товариства (табл. 2.3.). Коефіцієнт оборотності оборотних активів на 2022 рік 2,55, порівняно з 2020 р цей показник зменшився на 63%. Тривалість обороту оборотних активів у 2022 році 142 дні. Коефіцієнт оборотності власного капіталу 7,39. Норма значення вважається 0,1 або вище. Власні фінансові ресурси акціонерного товариства є достатніми для надання коштів для частин активів. Тривалість обороту власного капіталу 49 днів. Рентабельність власного капіталу становить 0,1 протягом трьох років. Показник не відповідає нормі. Рентабельність реалізації становить 1. Нормативного значення для коефіцієнтів рентабельності не існує, але є загальне правило, чим вище значення коефіцієнту, тим краще. Рентабельність господарської діяльності становить 0,12. Чим вище значення коефіцієнту, тим краще.

Прибутковість власного капіталу досліджуваного акціонерного товариства
«Київмедпрепарат» за трьохфакторною моделлю Дюпона

Показник	2020 р	2021 р	2022р	Абсолютне відхилення 2022 р. до 2020 р. (+,-) від
Чистий прибуток	0	30 022	30022	100
Власний капітал	290 000	290 000	290 000	100
Виручка від реалізації	2 615 722	2 723 620	2 145 278	82
Активи	1 910 611	2 092 886	1 820 279	95
Рентабельність господарської діяльності (ЧП/ЧД)	0	0,01	0,01	100
Коефіцієнт оборотності активів (ЧД/А)	1,37	1,3	1,18	86
Коефіцієнт фінансової залежності (А/ВК)	6,59	7,21	6,27	95
Рентабельність власного капіталу (ЧП/ВК)	0	0,1	0,1	0

Джерело: розраховано на підставі фінансової звітності АТ «Київмедпрепарат».

Прибутковість власного капіталу досліджуваного акціонерного товариства за трьохфакторною моделлю Дюпона (табл. 2.4.) Чистий прибуток у 2022 році 30022 тис. грн; у 2020 р він взагалі відсутній. Власний капітал протягом трьох років однаковий 290 00 тис. грн. Активи зменшились на 5% у 2022 році. Коефіцієнт фінансової залежності 6,27 та відповідає нормі більше 5. Це означає, що товариство повністю себе забезпечує. Висока залежність говорить про те, що рівень фінансових ризиків значний. Рентабельність власного капіталу 0,1 і вказує якою має бути віддача на вкладений власний капітал. Коефіцієнт не відповідає нормі, так як нормативний показник має бути більшим за значення коефіцієнту 0,2.

Оцінка ймовірності банкрутства АТ «Київмедпрепарат» за 2020–2022 рр.

Модель	2020 р.	2021 р.	2022 р.
Альтмана	2,78	2,76	2,45
Таффлера	0,3	0,4	0,29
Ліса	0,021	0,017	0,011
Спрінггейта	0,85	0,85	0,41

Джерело: розраховано на підставі фінансової звітності АТ «Київмедпрепарат».

Оцінка ймовірності банкрутства АТ «Київмедпрепарат» за 2020 – 2022 рр.

(табл.2.5.). За моделлю Альтмана значення коливається від 2,7 -2,5. Банкрутство можливе. За моделлю Таффлера значення 0,3. У компанії непогані довгострокові перспективи. Модель Ліса, значення коливається 0,1 -0,2. Значення в межах норми. Модель Спрінггейта значення від 0,4 до 0,9, мінімальний ризик банкрутства.

Отже, акціонерне товариство функціонує в межах норми. Є незначні відхилення, але це не впливає на роботу компанії. Також, проаналізувавши оцінку ймовірності банкрутства, можна сказати, що високий ризик відсутній.

Висновки до розділу 2

1. Розмір активів станом на кінець 2022 року становить 1 820279 грн.

Оборотні активи – 808 780 тис грн. Поточні зобов'язання - 160 207 тис.грн. Необоротні активи складають 193980 тис. грн. Коефіцієнт швидкої ліквідності становить 0,02, цей показник нижче норми, у акціонерного товариства є проблема з платоспроможністю. Коефіцієнт оборотності оборотних активів на 2022 рік 2,55, порівняно з 2020 р цей показник зменшився на 63%. За моделлю Альтмана значення коливається від 2,7 -2,5. Банкрутство АТ «Київмедпрепарат» можливе. За моделлю Таффлера значення 0,3. У компанії непогані довгострокові

перспективи. Модель Ліса, значення коливається 0,1 -0,2. Значення в межах норми. Модель Спрінгейта значення від 0,4 до 0,9, мінімальний ризик банкрутства.

Коефіцієнт оборотності оборотних активів на 2022 рік 2,55, порівняно з 2020 р цей показник зменшився на 63%. Тривалість обороту оборотних активів у 2022 році 142 дні. Коефіцієнт оборотності власного капіталу 7,39. Норма значення вважається 0,1 або вище. Власні фінансові ресурси акціонерного товариства є достатніми для надання коштів для частин активів. Тривалість обороту власного капіталу 49 днів. Рентабельність власного капіталу становить 0,1 протягом трьох років. Показник не відповідає нормі. Рентабельність реалізації становить 1. Нормативного значення для коефіцієнтів рентабельності не існує, але є загальне правило, чим вище значення коефіцієнту, тим краще. Рентабельність господарської діяльності становить 0,12. Чим вище значення коефіцієнту, тим краще.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ПОЛПШЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ

3.1. Зарубіжний досвід фінансового планування акціонерних товариств

Провідними країнами у галузі фінансового планування є Японія, Німеччина, США та Великобританія. Корпорації у Німеччині переважають у корпоративному плануванні та мають найбільший досвід. Обгрунтована та детальна характеристика всіх планово – контрольних процедур це притаманне німецькому підходу до фінансового планування. Найбільше уваги приділяють стратегічному підходу [13, с. 868-869].

Німецький фінансовий план складають з чотирьох розділів, таких як, план фінансування, план доходів та витрат, план руху грошових коштів і баланс. У німецьких компаніях під час процесу фінансового планування, управлінські рішення приймають внутрішні користувачі інформації. Коригування бюджетного процесу можливе лише в наступному господарському циклі. Тому, гнучник процес фінансового планування гнучким назвати не можна [13, с. 869-870].

Фінансове планування Сполучених Штатів Америки залежить від потреб зовнішніх користувачів: інвесторів, кредиторів, акціонерів та податкових органів. Але у порівнянні з країнами Європи, податкове управління фінансами не є головним пріоритетом у США. Американські компанії визначають пріоритети свої планів і звітів для подальшого використання за її межами. За потреби ключові показники можна скоригувати, так як фінансове планування США гнучке. Здебільшого, американські компанії користуються двома видами планування: стратегічним та річним фінансовим плануванням [13, с. 870].

Для річного фінансового планування американських компаній використовують стратегічний план, але бюджет на рік є оперативним документом.

Річний план включаючи план виробництва та збуту складається поквартально та помісячно. Розробка річного фінансового плану розпочинають з прогнозування обсягів продажів, розрахунку витрат на виробництві та майбутнього прибутку.

Першим етапом у американському плануванні є збір даних, до них відноситься фінансові коефіцієнти доходів та витрат. Використовуючи систему корпоративного управління «Balanced Scorecard» компанії мають змогу відслідковувати інформацію про покупців, тобто яку продукцію та в якому обсязі її купують та інформацію про співробітників таку як, рівень освіти та кількість відсутніх працівників на робочому місці. В основному на фінансове планування більше впливає політика компанії ніж стратегія [13, с. 871].

Розглянемо фінансове планування у Японії. У японському фінансовому плануванні всі дії компанії відбуваються суворо в рамках затвердженого плану. Значної уваги потребують різні види планів, а особливо стратегічному який спрямований на досягнення конкретних цілей та довгостроковий розвиток. Всі великі компанії у Японії створюють відділи планування, а процес планування відбувається централізовано зверху – вниз. Розробкою планів за допомогою лінійних планових відділів займається плановий відділ. Готовий план розглядає комітет з управління, а кінцевий висновок за головним керівником компанії. Визначивши рівень прагнень, компанія займається розробкою стратегії, прогнозуванням та дозліджують резерви [13, с. 872].

Для ефективного фінансового планування акціонерних товариств в Україні застосування британського методу зайвим точно не буде. Більша частина акціонерних товариств використовують бізнес – стратегію, яка зазначає різні фактори зовнішнього середовища, тому що вони впливають на конкурентноспроможність компанії та на її майбутній стан. Компанії Великої Британії приділяють велику увагу щодо оцінки успішності стратегії та досліджують рівень досягнення запланованих цілей [13, с. 873].

Таким чином, для фінансового планування у іноземних компаніях користуються різноманітними управлінськими системами, такими як, контролінг та збалансована система показників та бюджетування. Головною відмінністю фінансового планування іноземних компаній порівняно з українськими акціонерними товариствами є використання різноманітних функцій управління, контролінг та постійне аналізування на підставі аналізу відхилень. Гнучкість та оперативність фінансового планування досягається за допомогою використання засобів розрахунку які впливають на зовнішні фактори та за допомогою застосування різних механізмів моделювання. Реалізація цього досвіду українськими акціонерними товариствами може сприяти збільшенню обсягів виробництва та реалізації продукції, збільшенню виручки та збільшенню прибутку компанії.

3.2. Удосконалення фінансового планування акціонерних товариств

З досвіду найрозвиненіших країн світу для ефективного управління та сталої діяльності акціонерного товариства, необхідно використовувати систему контролінгу. Користуючись системою, компанія може зменшити витрати. За рахунок системи контролінгу акціонерне товариство зможе максимально збільшити прибутковість мінімізувати ризики та зберегти платоспроможність [42].

На думку вчених найефективнішим методом удосконалення фінансового планування є система Key Performance Indicators, у перекладі система показників ефективності. Система допомагає з оцінкою результатів діяльності акціонерного товариства та встановлює оптимальні показники ефективності. Також Key Performance Indicators забезпечує контроль за виконанням плану та як компанія досягає своїх цілей. Друге місце займає підхід до фінансового планування з

використанням технології Business Intelligence. З її допомогою підвищується ефективність бізнесу у багатьох сферах діяльності акціонерного товариства [39].

Щоб удосконалити фінансове планування за короткий період часу акціонерним товариствам рекомендовано використовувати бюджетування. Бюджети для кожного відділу складаються щомісячно, що робить структуру доходів і видатків більш реалістичною. Мінімізація кількості бюджетів скорочує витрати робочого часу фінансово-економічної служби акціонерного товариства [42].

Тільки у разі швидкого проведення фінансового планування акціонерного товариства, воно може бути ефективним. Для того щоб цей процес займав мало часу довести систему бюджетування до автоматичного режиму. Характеристика системи бюджетування залежить від типу компанії та особливостей її діяльності [42].

Виділяють два напрями удосконалення фінансового планування діяльності акціонерного товариства. До першого напрямку відноситься формування стабільних умов діяльності акціонерного товариства, якщо конкретніше це забезпечення стабільного податкового законодавства та стримання інфляції на оптимальному рівні. До другого напрямку належить застосування стратегічного методу фінансового планування. На даний час це метод майже не використовується, так як в Україні сповільнені темпи економічного розвитку та наявні проблеми з розрахунком показників [42].

Під час процесу фінансового планування рекомендовано дотримуватись концепції фінансової рівноваги. Окрім того, що концепція відслідковує прогнозовані зміни зовнішнього та внутрішнього середовища, також дозволяє досліджувати зміни які виникають під час кризових ситуацій.

Інноваційні технології у фінансовому плануванні акціонерних товариств використовують задля досягнення найефективніших результатів. Цілодобове дослідження розвитку товарних та фінансових ринків, стану трудових та

матеріальних ресурсів, взаємовідносин з контрагентами, це все потрібно враховувати при розробці фінансового палну компанії. Накопичення інформації є передумовою для розробки основних багатофакторних фінансових показників. Це також є необхідною умовою для впровадження коригувальних заходів у разі істотних змін у операційній ситуації компанії.

Для того, щоб ефективно працювати, компанії потрібно вибрати стратегію на основі створення та управління комплексом просування продукту. Ви можете вибрати загальні стратегії за допомогою SWOT – аналізу (табл. 3.1). Для цього потрібно бути впевненим про переваги та недоліки акціонерного товариства, зовнішні загрози та можливості. Swot – аналіз на прикладі акціонерного товариства «Київмедпрепарат».

Таблиця 3.1

Swot – аналіз АТ «Київмедпрепарат» 2022р.

Сильні сторони	Слабкі сторони
Колосальний досвід роботи.	Вплив сезонності на продажі більшості безрецептурних ліків.
Ліки які не мають інші компанії.	Обмеження щодо форми випуску препарату .
Лідер з продажу антибіотиків.	Мала активність на сайті підприємства.
Ветеринарні ліки випускаються на тому ж обладнанні, що і для людей.	Невелика цільова аудиторія.
Ліки випускаються тільки після того, як доведено їхню ефективність.	Залежність від іноземних поставок.

Джерело: власне дослідження АТ «Київмедпрепарат»

Традиційний метод SWOT аналізу дозволяє детально вивчити зовнішнє і внутрішнє середовище. Оскільки правильний SWOT-аналіз має на меті формування загального інформаційного потенціалу.

У ринкових умовах фінансове планування полягає у забезпеченні гнучкого розвитку діяльності акціонерного товариства. Для підвищення ефективності фінансового планування доцільно використовувати наведені нижче способи. Одне з найперших є управління грошовими потоками. Це допомагає зменшити необхідність у залученні кредитних коштів. Керування витратами та собівартістю. Наступним способом є корпоративне управління. Акціонерне товариство

заздалегіть може визначити, який вид діяльності принесе найбільший прибуток. Компанії можуть розробити оптимальну асортиментну політику і своєчасно відмовлятися від застарілих і нерентабельних товарів [27].

Четвертим способом є управління матеріалами та потоками сировини. Без планування закупок матеріальних ресурсів, заморожуються фінансові ресурси та зростають запаси. Управління потоками готової продукції та управління інвестиціями, кредитами та фінансами також відносяться до способів збільшення ефективності фінансового планування. Останнім способом є контроль за взаємовідносинами із клієнтами та партнерами. Адже дебіторська заборгованість це з одного боку надавання кредитів покупцям. Якщо не контролювати заборгованості це призведе до великих втрат. Всі ці способи сприяють підвищенню ефективності фінансового планування допомагають акціонерному товариству у зниженні собівартості різної продукції та формуванні резервів для покращення виробництва.

Крім традиційних стратегій контролю витрат, окремо можна виділити такі підходи, як директ-костинг і таргет костінг. Хоча стандарти бухгалтерського обліку не дозволяють повною мірою використовувати такі системи контролю витрат для зовнішньої звітності чи податкових розрахунків, тому їх використовують у бухгалтерській практиці для техніко-економічного аналізу і якщо виникають проблеми, то у подальшому вони використовуються для прийняття тактичних і стратегічних управлінських рішень.

Отже, фінансове планування відіграє важливу роль у діяльності акціонерного товариства. Основними напрямками вдосконалення є планування діяльності акціонерного товариства, застосування бюджетування задля оперативного контролінгу, використання фінансового контролінгу, застосування стратегічного планування, зменшення ризиків. Завдяки цим заходам компанія може прогнозувати та керувати платоспроможністю, управляти

ліквідністю балансу, обґрунтовувати та робити все для збільшення фінансових ресурсів та посилювати свою конкурентну позицію.

Висновки до розділу 3

1. Для фінансового планування у іноземних компаніях користуються різноманітними управлінськими системами, такими як, контролінг та збалансована система показників та бюджетування. Головною відмінністю фінансового планування іноземних компаній порівняно з українськими акціонерними товариствами є використання різноманітних функцій управління, контролінг та постійне аналізування на підставі аналізу відхилень. Гнучкість та оперативність фінансового планування досягається за допомогою використання засобів розрахунку які впливають на зовнішні фактори та за допомогою застосування різних механізмів моделювання. Застосування Реалізація цього досвіду українськими акціонерними товариствами може сприяти збільшенню обсягів виробництва та реалізації продукції, збільшенню виручки та збільшенню прибутку компанії.

2. Фінансове планування відіграє важливу роль у діяльності акціонерного товариства. Основними напрямками вдосконалення є планування діяльності акціонерного товариства, застосування бюджетування задля оперативного контролінгу, використання фінансового контролінгу, застосовування стратегічного планування, зменшення ризиків. Завдяки цим заходам компанія може прогнозувати та керувати платоспроможністю, управляти ліквідністю балансу, обґрунтовувати та робити все для збільшення фінансових ресурсів та посилювати свою конкурентну позицію. На думку вчених найефективнішим методом удосконалення фінансового планування є система Key Performance Indicators, у перекладі система показників ефективності. Система допомагає з оцінкою

результатів діяльності акціонерного товариства та встановлює оптимальні показники ефективності. Також Key Performance Indicators забезпечує контроль за виконанням плану та як компанія досягає своїх цілей. Друге місце займає підхід до фінансового планування з використанням технології Business Intelligence. З її допомогою підвищується ефективність бізнесу у багатьох сферах діяльності акціонерного товариства.

ВИСНОВКИ

1. У фінансовій системі важливою роль відіграє фінансове планування, також це одна з головних функцій управління акціонерним товариством. Вона є досить актуальною за сучасних умов, коли для діяльності компанії важливим є вплив глобалізації, інформатизація суспільства та інноваційний розвиток. Функція планування в системі управління акціонерним товариством зазначає кінцеві результати виробничо-збутової, економічної, фінансової та інвестиційної діяльності.

2. Існують різні методи та принципи фінансового планування. Балансовий метод забезпечує збалансованість доходів і відрахувань. Нормативний метод базується на основі завчасно встановлених норм та техніко-економічних нормативів, розраховується потреба акціонерного товариства у фінансових ресурсах. Розрахунково-аналітичний, цей метод застосовується коли відсутні техніко економічні нормативи. Економіко-математичне моделювання дає змогу здійснити точний математичний опис факторів. Складання декількох варіантів планових розрахунків це і є метод оптимізації ппланових розрахунків. Метод в якому використовується графічне моделювання планового комплексу виконуваних робіт, це відображає їх логічну послідовність і називається він мережеве планування. До принципів фінансового планування відносять: обґрунтованість, гнучкість, системність, точність, принцип комплексності планування, визначення провідних ланок і напрямів, принцип безперервності, принцип нормативного забезпечення, збалансованість ризиків та принцип оптимальності.

3. Розмір активів станом на кінець 2022 року становить 1 820279 грн. Оборотні активи – 808 780 тис грн. Поточні зобов'язання - 160 207 тис.грн. Необоротні активи складають 193980 тис. грн. Коефіцієнт швидкої ліквідності становить 0,02, цей показник нижче норми, у акціонерного товариства є проблема

з платоспроможністю. Коефіцієнт оборотності оборотних активів на 2022 рік 2,55, порівняно з 2020 р цей показник зменшився на 63%. Тривалість обороту оборотних активів у 2022 році 142 дні. Коефіцієнт оборотності власного капіталу 7,39. Норма значення вважається 0,1 або вище. Прибутковість власного капіталу досліджуваного акціонерного товариства за трьохфакторною моделлю Дюпона. Чистий прибуток у 2022 році 30022 тис. грн; у 2020 р він взагалі відсутній. Власний капітал протягом трьох років однаковий 290 00 тис. грн. Активи зменшились на 5% у 2022 році. Коефіцієнт фінансової залежності 6,27. Висока залежність говорить про те, що рівень фінансових ризиків значний.

4. Провідними країнами у галузі фінансового планування є Японія, Німеччина, США та Великобританія. Корпорації у Німеччині переважають у корпоративному плануванні та мають найбільший досвід. Німецький фінансовий план складають з чотирьох розділів, таких як, план фінансування, план доходів та витрат, план руху грошових коштів і баланс. Фінансове планування Сполучених Штатів Америки залежить від потреб зовнішніх користувачів: інвесторів, кредиторів, акціонерів та податкових органів. Але у порівнянні з країнами Європи, податкове управління фінансами не є головним пріоритетом у США. Розглянемо фінансове планування у Японії. У японському фінансовому плануванні всі дії компанії відбуваються суворо в рамках затвердженого плану. Значної уваги потребують різні види планів, а особливо стратегічному який спрямований на досягнення конкретних цілей та довгостроковий розвиток. Компанії Великої Британії приділяють велику увагу щодо оцінки успішності стратегії та досліджують рівень досягнення запланованих цілей.

5. Щоб удосконалити фінансове планування за короткий період часу акціонерним товариствам рекомендовано використовувати бюджетування. Бюджети для кожного відділу складаються щомісячно, що робить структуру доходів і видатків більш реалістичною. Мінімізація кількості бюджетів скорочує витрати робочого часу фінансово-економічної служби акціонерного товариства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Великий Ю. М., Чвартацька О. В. Теоретичні основи фінансового планування та прогнозування на підприємстві. 2018 р. URL: <http://surl.li/olqbz>
2. Віталій Кравченко. Принципи та методи фінансового планування на підприємстві. 2023. URL: <http://surl.li/olqcs>
3. Воркунова О.В. Бюджетування як інструмент ефективного фінансового планування підприємства в сучасних умовах: URL: <http://surl.li/olqdu>
4. Гончаренко М. О. Удосконалення планування підприємства. 2023. URL: <http://surl.li/okyvc>
5. Гріщенко І. В. Основні аспекти фінансового планування в системі фінансової безпеки підприємства. 2020. URL: <http://surl.li/okywf>
6. Дергалюк, Б., Деркач, Н. 2023. Фінансове планування на підприємстві: сутність, проблеми та оптимізація. Економіка та суспільство, с. 54. URL: <http://surl.li/olunk>
7. Докієнко, Л. (2021). Фінансове планування та аналіз на підприємстві: Сучасні глобальні тренди та перспективи розвитку. Підприємництво та інновації, с.51-58. URL: <http://surl.li/oluns>
8. Злобіна К.С. Підходи до визначення ефективності фінансового планування на підприємстві. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2019. № 19. С. 315–320.
9. Зміст та задачі фінансового планування. Студенська бібліотека. URL: <http://surl.li/oluoh>
10. Кальченко, О. М., Однолько, Я. В. 2021. Бюджетування як інструмент фінансового планування на підприємстві. Проблеми і перспективи економіки та управління: URL: <http://surl.li/oluos>

11. Катерина Нестеренко. Бюджетування на підприємстві: що містить та як організувати. 2022 р. URL: <http://surl.li/moexk>
12. Ковальчук Н., Михайлюк А. Фінансове планування в компанії. Вісник Хмельницького національного університету. 2019р. URL: <http://surl.li/olqfi>
13. Кучин А. Б. Зарубіжний досвід фінансового плануванні підприємств. 2023р. С. 868 – 876. URL: <http://surl.li/okyub>
14. Лацик А.О. Методи фінансового планування і прогнозування підприємства. URL: <http://surl.li/okyym>
15. Методи фінансового планування. Підручники для вузів онлайн. 2020р. URL: <http://surl.li/olqgo>
16. Нагорна, Д., Богацька, Н. 2020. Планування фінансової діяльності підприємства ЛОГОС. ОНЛАЙН: URL: <http://surl.li/olqhf>
17. Насипайко Д. С., Резніченко О. О. Фінансове планування як інструмент розвитку фінансового менеджменту. Фінансовий менеджмент 2023 р. С. 683. URL: <http://surl.li/olqib>
18. Наталія Наконечна, Наталія Градюк. Удосконалення методики планування ключових параметрів розвитку підприємства. 2023. URL: <http://surl.li/oluci>
19. Нечипоренко А.В. Фінансове планування діяльності українських підприємств в умовах євроінтеграції. Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи. 2022. 470-472 с. URL: <http://surl.li/okyyv>
20. Нечипоренко А. В. Фінансове планування та прогнозування в системі управління підприємством. Електронний журнал «Ефективна економіка» 2022. URL: <http://surl.li/hiqwe>
21. Нікольчук Ю. М., Лопатовська О. О. Роль та значення фінансового

планування на підприємстві. Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи. 2022 р. 472-475 с. URL: <http://surl.li/okyuv>

22. О. Дорошенко. Фінансове планування на підприємстві як метод мінімізації фінансових ризиків. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». 2021 р. URL: <http://surl.li/ocwqc>

23. О. Є. Данилевська – Жугунісова. Принципи фінансового планування. Економічні проблеми розвитку галузей та видів економічної діяльності. 2022.

24. Орлова К. Є. Фінансове планування контроль ні підприємстві. Презентація. 2023р. URL: <http://surl.li/olusf>

25. Петраківська М. Стан фінансового планування в системі управління АТ «Київмедпрепарат. Студентські наукові читання: 2023 : збірник праць науково-практичної конференції для здобувачів факультету економіки та менеджменту за матеріалами I туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт (30 листопада 2023 р., м. Житомир, Поліський національний університет). 2023. С. 202-205.

26. Петраківська М. Теоретичні аспекти фінансового планування акціонерних товариств. Студентські наукові читання: 2023 : збірник праць науково-практичної конференції для здобувачів факультету інформаційних технологій, обліку та фінансів за матеріалами I туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт (30 листопада 2023 р., м. Житомир, Поліський національний університет). 2023.

27. Петраківська М. Шляхи вдосконалення фінансового планування акціонерних товариств. Менеджмент, маркетинг, логістика: тренди та подолання викликів: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, аспірантів, студентів (м. Житомир, 05 грудня 2023 року). Житомир: Вид-во «Поліський національний університет», 2023. С. 130-133.

28. Планування в організації. 2023р. Національний університет біоресурсів

і природокористування України. URL: <http://surl.li/olusy>

29. Сергій Єрохін, Світлана Вірьовка. Принципи та роль фінансового плануванняв забезпеченні розвитку підприємства. Підприємство, торгівля та біржова діяльність. 82с. 2022р. URL: <http://surl.li/olqke>

30.Сидорчук Іванна. Вісник Хмельницького національного університету Роль та особливості фінансового планування в діяльності підприємства. 2022. С. 195–195. URL: <http://surl.li/okzbr>

31.Скочко Ж. В. Фінансова стійкість підприємства та шляхи її зміцнення. 2018р. URL: <http://surl.li/olutm>

32.Ставерська Т. О., Андрющенко І. С. Фінансове планування та прогнозування в підприємствах і фінансових установах: навч. посібник; вид. 2-ге, доп. Харків: ХДУХТ, 2019. 144 с. URL: <http://surl.li/olutu>

33.Ставська Ю.В. Фінансове планування на підприємстві в умовах сучасного ринкового господарства. Фінансова політика регіонального розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід: матеріали міжнар. Наук.-практ. конф., Житомир, 2019.с. 241–242.

34. Фінансовий план, його будова і зв'язок з іншими розділами плану. Студенська бібліотека: URL: <http://surl.li/mljxl>

35. Фінанси підприємств: навч. посібник / за ред. Г. Я. Аніловської, І. Б. Висоцької. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 361с.

36. Фінансове планування на підприємствах. Основи фінансового плануванняПідручники онлайн. 2020р. URL: <http://surl.li/okzbn>

37. Фінансове планування та його значення у розвитку малого та середнього бізнесу. Збірник наукових праць. Всеукраїнської науково практичної Інтернет-конференції «сучасний стан та перспективи розвитку фінансової системи України» 16 червня 2021 року 320с. URL: <http://surl.li/oluuu>

38.Фінансове планування на підприємстві. Запорізький національний університет. 2023р. URL: <http://surl.li/oluvd>

39. Фінансове планування: URL: <http://surl.li/gmlot>

40. Фінансова політика як складова економічного розвитку. 2023.

URL: <http://surl.li/olqmqz>

41. Шептуха О.М., Тохтамиш Т.О. Проблеми розвитку ринку фінансових послуг. Міжнародна науково – практична інтернет – конференція. 2022 р. URL: <http://surl.li/okzsq>

42. Шульга, О. напрями удосконалення організації фінансового планування діяльності підприємства. Підприємництво та інновації, с. 58-62. URL: <http://surl.li/oluvv>

43.Юлія Огренич. Податкове планування як засіб оптимізації податкового навантаження підприємств України. 2022 р. С. 58-62 URL: <http://surl.li/okzbg>

44.Ярова Н. В., Воркунова О. В., Хотєєва Н.В., Скліфос О. С. Основні напрямки вдосконалення методичних основ фінансового планування на підприємствах. 2019р. URL: <http://surl.li/oluwn>